

Przemysław Żurawlew

GADY (REPTILIA) POWIATU PLESZEWSKIEGO (WIELKOPOLSKA)

Reptiles of Pleszew district (Wielkopolska)

ABSTRAKT: Na obszarze powiatu pleszewskiego w latach 1990–2016 na 141 stanowiskach zanotowano występowanie 6 gatunków gadów. Najczęściej stwierdzano jaszczurkę zwinkę *Lacerta agilis*, znacznie rzadziej występował zaskroniec zwyczajny *Natrix natrix*, padalec zwyczajny *Anguis fragilis*, jaszczurka żyworodna *Zootoca vivipara*, żmija zygzakowata *Vipera berus* i inwazyjny żółw ozdobny *Trachemys scripta*.

SŁOWA KLUCZOWE: gady, żółw ozdobny, powiat pleszewski, rozmieszczenie

ABSTRACT: In the area of Pleszew district in the years 1990–2016, there were 6 species of reptiles found at 141 stands. The most common was the sand lizard *Lacerta agilis*; the common grass snake *Natrix natrix*, the slow worm *Anguis fragilis*, the viviparous lizard *Zootoca vivipara*, the Common European viper *Vipera berus* and the invasive pond slider *Trachemys scripta* were much less common.

KEYWORDS: reptiles, pond slider, Pleszew district, distribution

Wstęp

Gady należą do najlepiej poznanych kręgowców w Polsce. Pomimo to, ich rozmieszczenie na wielu obszarach kraju, w tym w Południowej Wielkopolsce zbadane było do niedawna wysoce niedostatecznie (Głowaciński i Rafiński 2003). Z terenu powiatu pleszewskiego zupełnie pojedyncze informacje o tych kręgowcach można było znaleźć jedynie w opracowaniach: Wodziczki et al. (1938), Baygera (1938) i w „Atlasie płazów i gadów Polski” (Głowaciński i Rafiński 2003). Więcej danych, choć w ogólnej formie, znalazło się w przyrodniczej monografii omawiającej teren (Żurawlew 2014). Prezentowane opracowanie w szczegółowej formie podsumowuje zebrane informacje o gadach okolic Pleszewa.

Teren badań

Powiat pleszewski zajmuje powierzchnię 713,07 km² i leży w południowo-wschodniej części województwa wielkopolskiego. Zdecydowanie dominują tu użytki rolne, które w roku 2014 stanowiły około 75% jego powierzchni (dane Starostwa Powiatowego w Pleszewie). Krajobraz obszaru ukształtowało zlodowacenie środkowopolskie, a fizjograficznie należy on do regionu Nizina Południowowielkopolska, leżąc na pograniczu Wysoczyzny Kaliskiej i Równiny Rychwalskiej, których granicę wyznacza dolina rzeki Proсны (Kondracki 2000). W granicach powiatu znajdują się dwa obszary Natura 2000: „Dąbrowy Krotoszyńskie” i „Glinianki w Lenartowicach”. Do najważniejszych rzek uchodzących do Proсны na terenie powiatu należą: Ciemna, Giszka, Ner, Garbacz i Grabówka oraz wpadająca do Warty – Lutynia. Najwięk-